

รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
A Research Management Model for the Schools under the Office of
Secondary Educational Service Area

อรุณศรี เงินเสือ*

Arunsri Nguensua

ฉลอง ชาตुरुประชีวิน**

Chalong Chartruprachewin

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 400 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน และ 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 180 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วย (1) ด้านปัจจัยการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา (2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง และ (3) ด้านผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยสู่ความสำเร็จ องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง และองค์ประกอบหลักที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการวิจัยในสถานศึกษา 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารงานวิจัย / สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

*นักศึกษาลัทธิธรรมการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

**อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ABSTRACT

The main purpose of this research study was to develop a research management model for the schools under the Office of Secondary Educational Service Areas. The specific purposes of the research were 1. to study the current conditions of research management practices in the schools under the Office of Secondary Educational Service Areas. 2. to construct a research management model for the schools under the Office of Secondary Educational Service Areas. 3. to evaluate the constructed model of research management for the schools under the Office of Secondary Educational Service Areas. The research procedure followed three steps : 1) studying the current conditions of research management practices in the schools under the Office of Secondary Educational Service Areas. The data sources were the administrators, teachers and personnel in the schools of 400 persons and the 9 experts with knowledge and research in schools. 2) Constructing a research management model for the schools under the Office of Secondary Educational Service Areas. The data sources were 9 purposely selected experts with knowledge and research in schools. 3) Evaluating the constructed model of research management for its possibility and usefulness. Sources of data were 180 informants who were purposely selected teachers and school personnel under the Office of Secondary Educational Service Areas. The Statistics used for data analysis were means and standard deviation. These are the research findings : 1.The current condition of research practices in schools under the Office of Secondary Educational Service Area were 1) the research management inputs in schools, 2) the process of research management with empowerment evaluation and 3) the quality development of research management in schools. 2. The constructed of the research management model for the schools under the Office of Secondary Educational Service Area consisted of three principle components namely : component 1 : the successful research management factors. Component 2 : the management process of empowerment evaluation. Component 3 : the quality development of research management 3. The results of evaluating the constructed research management model reveals the possibility level for implementation was in the “high” level and the usefulness was in the “highest” level.

Keywords : Research Management Model / The Office of Secondary Educational Service Areas

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ น่าเชื่อถือ และเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาประเทศ เป็นการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์รู้จักคิดและสร้างความรู้ที่น่าเชื่อถือได้ ไม่ว่าประเทศใดต่างใช้ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของประเทศเพื่อความก้าวหน้าและเข้มแข็ง การวิจัยจึงสำคัญต่อการชี้นำทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า การวิจัยเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่เป็นกลไกสร้างการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการสนับสนุนการวิจัยจึงเป็นการสนับสนุนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดความรู้

ใหม่ที่หลากหลายอันเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างปัญญาแก่มนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 1)

ในปัจจุบันมีกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวนโยบายต่างๆ ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการวิจัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่สภาพการวิจัยในปัจจุบันประเทศไทย มีนักวิจัยน้อยมากและงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นวิทยานิพนธ์ โดยความรู้ส่วนใหญ่จะไม่นำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนา อีกทั้งยังไม่มี การบูรณาการการวิจัยเข้ากับการเรียนการสอน (พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย, 2549, หน้า 38) และเมื่อพิจารณาจาก ผลการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) ในรอบแรก (พ.ศ. 2554-2558) พบว่า มาตรฐานงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ยังมีน้อย (วิทยากร เชียงกูล, 2551, หน้า 77) และผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) ก็พบเช่นกันว่า ตัวชี้วัดในมาตรฐานเกี่ยวกับนวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553ข, หน้า 50) และในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ได้ให้ความสำคัญของการทำวิจัยของครู ซึ่งกำหนดไว้ในด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาที่ 7 ตัวบ่งชี้ 7.7 ที่กำหนดให้ครูต้องมีการศึกษาวิจัย และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และใช้ผลในการปรับ การสอน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2553ก, หน้า 7) และ จากสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการวิจัยในประเทศไทย จะพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งด้านปริมาณนักวิจัย และคุณภาพ ของงานวิจัยเป็นประเด็นที่ต้องหาแนวทางแก้ไขผลงานวิจัยของ เฉลิมลาภ ทองอาจ (2546, หน้า 182) พบว่า ประเทศไทยขาดแคลนรูปแบบการบริหารการวิจัยในสถานศึกษา จะเห็นได้ชัดว่าหน่วยงานในโรงเรียนหรือระดับ เขตพื้นที่การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนั้น แม้จะมีผู้เชี่ยวชาญมากในเรื่องของการวิจัย แต่ระบบของการ สนับสนุนและการบริหารในหน่วยงาน ยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร ความจริงที่พบ คือ ครูต้องหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอ คำปรึกษาด้านการวิจัยด้วยตนเอง การกำกับและติดตามผลการวิจัยไม่ได้รับการสนใจหรือปฏิบัติและต้องสร้าง ความตระหนักว่าการบริหารการวิจัยในโรงเรียน ไม่ใช่การสร้างงานใหม่ให้กับครูแต่เป็นความพยายามที่จะ แก้ปัญหาผู้เรียนที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน ถ้าบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงกระบวนการวิจัยควบคู่กับการ พัฒนาการเรียนการสอนจะเกิดคุณภาพได้อย่างแท้จริง

จากการที่สถานศึกษาขาดรูปแบบการบริหารการวิจัยที่ดี ส่งผลถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาใน สถานศึกษาไม่มีคุณภาพไปด้วยซึ่งจากผลการวิจัยของ ศศิธร เขียววอก และคนอื่นๆ (2554, หน้า 165) พบว่า การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก พบปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข และเป็นปัญหาที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพ ผู้เรียน มี 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการผลิตและพัฒนาครู และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารและจัดการศึกษา สาเหตุของปัญหาในการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ สำคัญข้อหนึ่ง คือครูขาดการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นประจักษ์พยานเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และผลงาน การปฏิบัติที่ส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพบว่า ครูขาดความรู้ ทักษะ และมีความกังวลในการทำวิจัย ครูทำวิจัยในชั้นเรียนน้อยไม่ต่อเนื่องไม่เป็นส่วนหนึ่งของ การจัดการเรียนรู้ และผลการวิจัยพบว่า ครูยังไม่เข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียน ยังไม่บูรณาการการจัดทำวิจัยกับ การจัดการเรียนการสอนให้เป็นเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ พงศธร จิระวุฒินันท์ (2551) พบว่า ครูผู้สอน มีปัญหาในการทำวิจัยอยู่ในระดับมาก เช่น วัสดุอุปกรณ์และแหล่งวิชาการที่ใช้ในการค้นคว้าไม่ เพียงพอ ขาดงบประมาณในการทำวิจัย ขาดการสนับสนุนงบประมาณมหาวิทยาลัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้ ในการทำวิจัย ครูผู้สอนขาดอิสระทางความคิดตามขั้นตอนของการวิจัย ขาดการสนับสนุนการทำวิจัย จากผู้บริหาร ขาดทักษะในการวางแผนการวิจัย ขาดความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียน

การสอนเพื่อนำไปเป็นหัวข้อการวิจัย โดยสรุปจะเห็นว่าปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วแต่ต้องอาศัยกลไกของการบริหารการวิจัยในการดำเนินการทั้งสิ้น ดังนั้น ภายหลังจากการปฏิรูปการศึกษา “การวิจัย” จึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ องค์ความรู้ ความจริงต่างๆ เพื่อให้มีการวางกรอบทิศทางทางการวิจัยทางการศึกษาที่ชัดเจนส่งผลให้การดำเนินการการวิจัยเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่

เนื่องจากมีสถานศึกษาในประเทศไทยมากกว่าสามหมื่นโรง มีนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเกือบแปดล้านคน พบปัญหาการจัดการศึกษาที่ควรต้องได้รับการแก้ไขอย่างจำเป็นอย่างเร่งด่วนคือปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ปัญหาเด็กเรียนออกกลางคัน ปัญหาคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ตลอดจนปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหานี้มีแนวทางหนึ่งคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำวิจัยทางการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน และการวิจัยคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาลำไ้ได้

จากความสำเร็จและความเป็นมาของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยรูปแบบดังกล่าวจะทำให้การดำเนินการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษานำไปสู่การจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยใช้ผลการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนางานในหน้าที่ให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางของรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาความต้องการปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความต้องการปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัยฯ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

จำนวน 20 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประเด็นเกี่ยวกับแนว การบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา โดยเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มาเป็นกรอบแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยนำเสนอเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา โดยการนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ศึกษาความต้องการปัจจัยสนับสนุนในการดำเนิน งานวิจัยฯ และจากการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิจัยฯ ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างเป็นร่างรูปแบบการ บริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำ รูปแบบการบริหารงานวิจัยไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2558 เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของการนำรูปแบบ การบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไปใช้ เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของรูปแบบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่าแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหาร งานวิจัยในสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1) นโยบายการวิจัย 1.2) บุคลากรการวิจัย 1.3) งบประมาณการวิจัย 1.4) แหล่งเรียนรู้และระบบฐานข้อมูลการวิจัย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร งานวิจัยแบบประเมินเสริมพลังมี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1) หลักการบริหารงานวิจัย 2.2) การรวบรวม

ข้อมูล 2.3) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ 2.4) การพัฒนากลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ 2.5) การตรวจสอบ ทบทวน ประเมินและรายงานผล และองค์ประกอบที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการวิจัย มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 3.1) ผลการพัฒนาครู/บุคลากร 3.2) ผลการพัฒนาผู้เรียน 3.3) ผลการพัฒนาสถานศึกษา

1.2 ผลการศึกษาความต้องการปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพบว่า ความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อันดับแรก มีความต้องการรูปแบบการดำเนินงานวิจัยแบบร่วมกันเป็นทีมภายในสถานศึกษาเดียวกัน ส่วนอันดับรองลงมา มีความต้องการรูปแบบการดำเนินงานวิจัยแบบทำคนเดียวโดยมีนักวิจัยที่ปรึกษา (นักวิจัยพี่เลี้ยง) ด้านความต้องการที่ปรึกษาในการดำเนินงานวิจัย อันดับแรกมีความต้องการที่ปรึกษาในการดำเนินงานวิจัยเป็นผู้ที่มีผลงานวิจัยเป็นที่ประจักษ์แล้ว จะมีวิทยฐานะใดหรือไม่ก็ได้ ส่วนอันดับรองลงมา มีความต้องการที่ปรึกษาในการดำเนินงานวิจัยเป็นอาจารย์หรือนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ด้านความต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยอันดับแรกมีความต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยจากบุคคลภายนอกหน่วยงานมาเป็นวิทยากรในการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนอันดับรองลงมา มีความต้องการวิทยากรที่มาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผลการศึกษาความต้องการปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพบว่า บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีความต้องการปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และในรายชื่อของแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1) นโยบายการวิจัย 1.2) บุคลากรการวิจัย 1.3) งบประมาณการวิจัย 1.4) แหล่งเรียนรู้และระบบฐานข้อมูลการวิจัย 1.5) การจัดสรรเวลา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลังมี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1) หลักการบริหารงานวิจัย 2.2) การรวบรวมข้อมูล 2.3) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ 2.4) การพัฒนากลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ 2.5) การจัดหาหลักฐานที่แสดงความก้าวหน้าเพื่อรายงานและองค์ประกอบที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการวิจัย มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 3.1) ผลการพัฒนาครูและบุคลากร 3.2) ผลการพัฒนาผู้เรียน 3.3) ผลการพัฒนาสถานศึกษา

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาและดำเนินการตรวจสอบโดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางการวิจัยที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวมพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

องค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยสู่ความสำเร็จ มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
1.1) นโยบายการบริหารงานวิจัย 1.2) ครูและบุคลากรการวิจัย 1.3) ผู้บริหารสถานศึกษา 1.4) งบประมาณการวิจัย 1.5) ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาเพื่อการบริหารงานวิจัย 1.6) การจัดสรรเวลา

องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลังมี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1) รวบรวมข้อมูล 2.2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล 2.3) พัฒนากลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ 2.4) จัดหาหลักฐานที่แสดงความก้าวหน้าเพื่อรายงาน

องค์ประกอบหลักที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการวิจัยในสถานศึกษามี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
3.1) ผลการพัฒนาครูและบุคลากร 3.2) ผลการพัฒนาผู้เรียน 3.3) ผลการพัฒนาสถานศึกษา

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ในด้านความเป็นไปได้และความมีประโยชน์โดยการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในการนำรูปแบบการบริหารงานวิจัยไปใช้ในสถานศึกษา พบว่าผลการประเมินองค์ประกอบหลักที่ 1
ปัจจัยการบริหารงานวิจัยสู่ความสำเร็จ มีความเป็นได้อยู่ในระดับมาก และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด
ผลการประเมินองค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง มีความเป็นได้อยู่ใน
ระดับมาก และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินองค์ประกอบหลักที่ 3 ผลการพัฒนา
คุณภาพการวิจัยในสถานศึกษา มีความเป็นได้อยู่ในระดับมาก และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและผล
การประเมินองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบในภาพรวม พบว่าผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
และผลการประเมินความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้ออภิปรายดังนี้

1. ความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการได้รับการ
ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา รวมทั้งการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยสู่ความสำเร็จ
องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง องค์ประกอบหลักที่ 3 ผลการพัฒนา
คุณภาพการวิจัยในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษาประสบปัญหาเนื่องจาก
ครูและบุคลากรในสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัย ขาดการส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อ
วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งค้นคว้า ที่ปรึกษาในการดำเนินงานวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย ตลอดจนไม่มีมีการกำหนด
นโยบายในด้านการวิจัยของสถานศึกษาให้ชัดเจน ขาดการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานในสถานศึกษา ซึ่ง
สอดคล้องกับ พันธุ์ศักดิ์ พลสารมัย (2549, หน้า 13) พบว่า ปัญหาในการทำวิจัยของครูส่วนใหญ่มีปัญหาด้าน
ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานวิจัย ด้านทักษะการใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านแหล่งความรู้มี
ไม่เพียงพอในการศึกษาค้นคว้าและข้อมูลไม่ทันสมัย ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแหล่งค้นคว้าทาง
วิชาการ ตำราและเอกสารอ้างอิง ขาดผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษา เวลาในการทำวิจัยมีน้อย
เนื่องจากมีงานสอนมากและมีงานอื่นนอกเหนือจากงานสอน และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2550,

หน้า 81) พบว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและขาดทักษะในการทำวิจัยจึงไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยได้ อีกทั้งโรงเรียนยังขาดงบประมาณสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการวิจัยจึงทำให้การพัฒนาการวิจัยของครูยังมีปัญหาอยู่มาก โดยแนวทางที่เป็นองค์ประกอบสำคัญคือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง ประกอบด้วย การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และการจัดหาหลักฐานเพื่อรายงานความก้าวหน้าและรายงานผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) เป็นแนวคิดการประเมินที่มีรากฐานมาจากแนวคิดจากการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นกระบวนการให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการใช้โมเดลของการประเมินเทคนิคการประเมินและข้อค้นพบจากการประเมินไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง การกำกับตนเอง โดยการใช่วิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการดำเนินงาน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลต่างๆ ช่วยตนเองได้ พัฒนานตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเอง และสะท้อนผลแก่ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2543, หน้า 27) ที่กล่าวว่า การประเมินแบบเสริมพลังอาศัยหลักการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยไม่มีใครเสริมพลังให้กับใคร แต่ทุกคนต้องเสริมพลังให้แก่ตนเอง ดังนั้น การประเมินแบบนี้จึงมิได้จบลงแค่การทราบคุณค่าของการประเมินเหมือนการประเมินแบบเก่า แต่เป็นกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาปรับปรุง และเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลผลิตที่ได้จากการประเมินเสริมพลังคือองค์การแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลักมี 13 องค์ประกอบย่อยโดยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยสู่ความสำเร็จ มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1 นโยบายการบริหารงานวิจัย 1.2 ครูและบุคลากรการวิจัย 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา 1.4 งบประมาณการวิจัย 1.5 ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาเพื่อการบริหารงานวิจัย 1.6 การจัดสรรเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จต้องมีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญ คือ นโยบาย เป้าหมาย แผนงานในการดำเนินการวิจัยที่ชัดเจน บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการวิจัยรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานวิจัย มีแหล่งศึกษาค้นคว้าให้ครูและบุคลากรได้ใช้ดำเนินงานวิจัย รวมทั้งจัดสรรเวลาให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ธนศ. ส่วนพะเยา (2538, หน้า 3-4) ได้สรุปว่า ความสำเร็จของงานวิจัยขึ้นอยู่กับระบบการบริหารงานวิจัย ซึ่งนับว่าเป็นกลไกที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ มากมาย ปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานวิจัยมี 4 อย่าง หรือ 4 M's ได้แก่ บุคลากรการวิจัย งบประมาณการวิจัย วัสดุ-อุปกรณ์ และห้องปฏิบัติการและวิธีการจัดการงานวิจัย และสอดคล้องกับ พงษ์นทร์ ร่มสนธิ์ (2543, หน้า 10) สรุปว่า การบริหารงานวิจัยเกี่ยวข้องกับคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ วิภาพร นิธิปรีชานนท์ (2554) พบว่า การสร้างวัฒนธรรมวิจัยในโรงเรียน เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการประสานจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการดำเนินงานตามบทบาทของตนโดยเริ่มตั้งแต่หน่วยงานบังคับบัญชา และสิ่งสำคัญคือการสนับสนุนผลักดันของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารเห็นความสำคัญงานวิชาการดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายในการสนับสนุนปัจจัยเอื้อ เช่น สื่อ เทคนิค นวัตกรรม วิธีการที่เป็นทางเลือกให้ส่งผลถึงทักษะการใช้กระบวนการวิจัยของนักเรียน ที่ต้องการให้เกิดเป็นนิสัย มีการนิเทศภายใน

มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ทั้งโรงเรียนหรือในการขยายผลของโรงเรียน ร่วมรับฟังและนำไปประยุกต์ใช้ โดยให้ครูและบุคลากรแกนนำเป็นวิทยากรหลัก จนเกิดเป็นเครือข่ายการเรียนรู้หรือการสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ วัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างเป็นวัฒนธรรมการวิจัยในโรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลังมี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1 รวบรวมข้อมูล 2.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล 2.3 พัฒนากลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ 2.4 จัดหาหลักฐานที่แสดงความก้าวหน้าเพื่อรายงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลัง เป็นกระบวนการส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของสิ่งที่จะดำเนินการ ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ ร่วมกันพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของโครงการ และมีการร่วมมือกันในการพิจารณาใช้หลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งในทุกขั้นตอนแสดงถึงการมีส่วนร่วมและตกลงโดยใช้ฉันทามติ ซึ่งจะทำให้โครงการหรือกิจกรรมบรรลุเป้าหมายได้ สอดคล้องกับ Scott & Kaffe (1991, p.236) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังต้องดำเนินการตั้งแต่กำหนดเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ และวางแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรเกิดความรับผิดชอบในงาน กระตุ้นให้ทำงานโดยกระจายอำนาจการตัดสินใจไปจากส่วนกลาง รวมไปถึงการเชื่อมโยงคุณลักษณะ เจตคติ และความสามารถของแต่ละบุคคลในการทำงานเป็นทีม ให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร โดยการให้อำนาจและโอกาสกับแต่ละบุคคลได้แสดงศักยภาพให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในระดับองค์กร และยังสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2543, หน้า 45) กล่าวว่าจุดเน้นของการประเมินแบบเสริมพลังคือ การพัฒนาปรับปรุงโครงการและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในบริบทของการประเมินแบบเสริมพลัง นักประเมินภายนอกจะมีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรในหลายลักษณะ (facets of empowerment evaluation)

องค์ประกอบหลักที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการวิจัยในสถานศึกษามี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 3.1 ผลการพัฒนาครูและบุคลากร 3.2 ผลการพัฒนาผู้เรียน 3.3 ผลการพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานในหน้าที่รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นนักวิจัย พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามเกณฑ์ และพัฒนาสถานศึกษาให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2546, หน้า 49) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยไว้ว่า 1) ความสำคัญต่อผู้เรียน การวิจัยจะช่วยให้ครูได้รู้ความจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ หรือ พฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อหาทางแก้ปัญหา ส่งเสริม และพัฒนาการเรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนให้ดีขึ้น 2) ความสำคัญต่อผู้สอน การวิจัยจะช่วยให้ผู้สอนทราบผลการจัดการเรียนการสอน หาแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำผลงานวิจัยเสนอเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพด้วย 3) ความสำคัญต่อสถานศึกษา ผลจากการดำเนินงานวิจัยสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และอื่นๆ ช่วยให้โรงเรียนมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาองค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยสู่ความสำเร็จ มีความเป็นไปได้ในระดับมาก และมีความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดองค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง มีความเป็นไปได้ในระดับมาก และมีความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบหลักที่ 3 ผลการ

พัฒนาคุณภาพการวิจัยในสถานศึกษา มีความเป็นได้อยู่ในระดับมาก และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบในภาพรวม พบว่าผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัย ตามลำดับขั้นตอนที่มีคุณภาพ ถูกต้องตามหลักทฤษฎีและตรงตามความต้องการของผู้ปฏิบัติ และผ่านการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทุกๆด้าน จึงทำให้รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในระดับมาก และผลการประเมินความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับกฤติยา วงศ์ก้อม (2547) พบว่ารูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวทางการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มีคุณภาพในระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์ (2549) พบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีส่วนประกอบที่สัมพันธ์กันโดยมียุทธวิธีการดำเนินการ คือ 1) การฝึกอบรม 2) การให้คำปรึกษา 3) การอำนวยความสะดวก

ผลการวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาค้นพบทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก ผู้วิจัยมีความเห็นว่างค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง ทั้งนี้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ครูและบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความตระหนัก และไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย ขาดความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยในเรื่องกระบวนการทำวิจัย รวมไปถึงการสรุปผลและการเขียนรายงานผล จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำกระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง เข้ามาให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ดำเนินงานวิจัย ซึ่งแนวทางการประเมินแบบเสริมพลังเป็นกระบวนการในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และสิ่งที่จะดำเนินการร่วมกัน มีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล ร่วมกันพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของโครงการ และมีการร่วมมือกันในการพิจารณาใช้หลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งในทุกขั้นตอนแสดงถึงการมีส่วนร่วมและตกลงโดยใช้ฉันทามติ จะทำให้โครงการหรือกิจกรรมบรรลุเป้าหมายได้อย่างแน่นอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถดำเนินการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน ควรดำเนินการโดยนำรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาไปใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง นำการวิจัยสู่การพัฒนางานโดยให้มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิจัยด้วยกระบวนการแบบเสริมพลังใน 4 ขั้นตอน และกำหนดมาตรการการดำเนินงานวิจัยของครูและบุคลากรไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาบทบาทของตนเองในการเป็นผู้นำด้านการวิจัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่อย่างต่อเนื่อง จัดระบบนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานวิจัยของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานในหน้าที่รวมทั้งนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบจนเกิดเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ และส่งผลต่อสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐานสากลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อาจจะนำรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไปใช้เป็นแนวทางและเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาครูและบุคลากร

ด้านการวิจัย และเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาส่งเสริมครูและบุคลากรด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรนำเสนอผลการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจจะประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางการบริหารงานวิจัยให้แก่สถานศึกษาในสังกัดได้ดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรนำรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ไปทดลองใช้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. ควรวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ในการวิจัย (Professional Learning Community : PLC) ในสถานศึกษา

3. ควรวิจัยการพัฒนาสมรรถนะเชิงการวิจัยของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กฤติยา วงศ์ก้อม.(2547). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริม

พลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2546). หลักเบื้องต้นในการบริหาร. กรุงเทพฯ : เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น.

ชนม์ชกรณัฏ วรอินทร์. (2549). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริมพลัง. ปรินซิพนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

ธเนศ ต่วนชะเอม. (2538). เอกสารประกอบการบรรยาย หัวข้อการบริหารงานวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษา

และฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

พงศธร จิระวุฒินันท์. (2551). ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พจนันท์ ร่มสนธิ์. (2543). การบริการของหน่วยงานบริการงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2549). การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการ

บริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2553). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ :

สุวีริยาสาส์น.

วิจารณ์ พานิช. (2546). การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพฯ : สถาบัน

ส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.

- วิจารณ์ พานิช. (2556). การบริหารงานวิจัยแนวคิดจากประสบการณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2551). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2549/2550 การแก้ปัญหาและการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบองค์รวม. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิภาพร นิธิปรีชานนท์. (2554). แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิธร เขียวกอ และคนอื่นๆ. (2554). การพัฒนาสมรรถภาพด้านการประเมิน สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา : การเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมรูปแบบดั้งเดิมและแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2550). แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). แนวคิดและหลักการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Scott & Kaffe, C. D. (1991). Empowerment : Building a committed workforce. California : Kogan Page.